

**PROJEKT BUDOWLANO WYKONAWCZY REMONTU WILLI DITTRICHA W ŻYRARDOWIE
OBEJMUJĄCY:**

- WYMIANĘ PARKIETÓW W BUDYNKU
- REMONT DREWNIANYCH SCHODÓW Z TRALKAMI
- MAŁOWANIE WNĘTRZ
- KONSERWACJĘ ZABYTKOWYCH STROPÓW W SALI 4 I 7
- DOSTOSOWANIE ŁAZIENKI DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
- WYKONANIE EKSPERTYZY PRZECIWPOŻAROWEJ BUDYNKU

OBIEKT: MUZEUM WARSZAWY ZACHODNIEJ W ŻYRARDOWIE

Kategoria IX obiektów budowlanych — budynki kultury, nauki i oświaty

**ADRES: ŻYRARDÓW, ul. Karola Dittricha 1,
działka nr ew. 1638. ob.1.**

**INWESTOR : Powiat Żyrardowski,
ul. Limanowskiego 45, 96-300 Żyrardów**

TOM2: PROJEKT BUDOWLANO-WYKONAWCZY

ZAWARTOŚĆ: BADANIA STRATYGRAFICZNE I OPIS KONSERWATORSKI

AUTORZY OPRACOWANIA :

SALA OŚWIATOWA

STAN ZACHOWANIA POMIESZCZENIA

Sala Oświatowa jest prostokątnym pomieszczeniem z jednym szerokim otworem okiennym oraz dwoma parami drzwi. Wejście prowadzące z holu to drzwi dwuskrzydłowe, które od wewnątrz utrzymane są kolorystyce naturalnego drewna zabezpieczonego lakierem. Drugie drzwi są drewniane, przesuwne i tworzą układ przestrzenny zwany amfiladą. W drzwiach zastosowano klamki mosiężne. W pomieszczeniu jest jedno okno. Stolarka okienna przemalowana farbą o spoiwie olejnym – w kolorze ciemny brąz.

Drzwi przesuwne zostały odarte z warstw historycznych. Cztery ściany pomieszczenia wykończone są tynkiem. Ściany pomieszczenia są naprawiane, wygładzone, wielokrotnie przemalowane w kolorze bieli. Tynki w pomieszczeniu tworzą nieregularną siatkę spękań. Prawdopodobnie w tym pomieszczeniu wybuchł kiedyś pożar. Podczas prowadzenia prac stratygraficznych natrafiono na fragment przepalonej warstwy malarskiej, którą pobrano ze ściany celem identyfikacji makroskopowej. W jednym z narożników pomieszczenia widoczne są świeże zaplamienia. Charakterystyczne zacieki na tynku powstały w wyniku trwałego zawilgocenia murów. Nieszczelne, wadliwe pokrycie dachowe ułatwiło dostęp infiltrującej wody opadowej w głąb murów, która wraz z siłą grawitacji dotarła aż do parteru pałacu. Sufit pomieszczenia wieńczy strop drewniany, natomiast w dolnej części ścian znajduje się drewniana boazeria. Dekoracyjny strop drewniany oraz boazeria w poprzednich latach zostały poddane zabiegowi renowacji. W odbiorze estetycznym strop podobnie jak boazeria wyglądają współcześnie. Prawdopodobnie efekt ten jest wynikiem przeczyszczenia drewna oraz błędnego zastosowania błyszczącego lakieru celem zabezpieczenia powierzchni przed kurzem. W centralnej części pomieszczenia wisi stylizowany mosiężny żyrandol. Po prawej stronie ściany (patrząc od strony z holu) znajduje się małe pomieszczenie, które aranżacja miała na celu pokazanie ciasnoty w tzw. izbie rzemieślniczej. Obecnie w pomieszczeniu znajduje się jedynie atrapa okna. Współczesne ściany są pomalowane na biało i nie stanowią przedmiotu opracowania. Z uwagi na ograniczony dostęp przez atrapę okna przebadanie oryginalnych ścian nie jest możliwe. W tym pomieszczeniu tym w/ g projektu była kiedyś łazienka z wanną. W pomieszczeniu nie zachowały się oryginalne podłogi. Obecnie na podłodze jest parkiet ułożony w jodełkę francuską. Dodatkowo w pomieszczeniu zachowały się dwie, prawdopodobnie oryginalne kratki wentylacyjne. Ażurowe kratki zdobione są motywem powtarzającym się w ornamentyce pałacu. Pomimo podjętej próby nie udało się zajrzeć do środka z uwagi na zaklejenie powierzchni farbą.

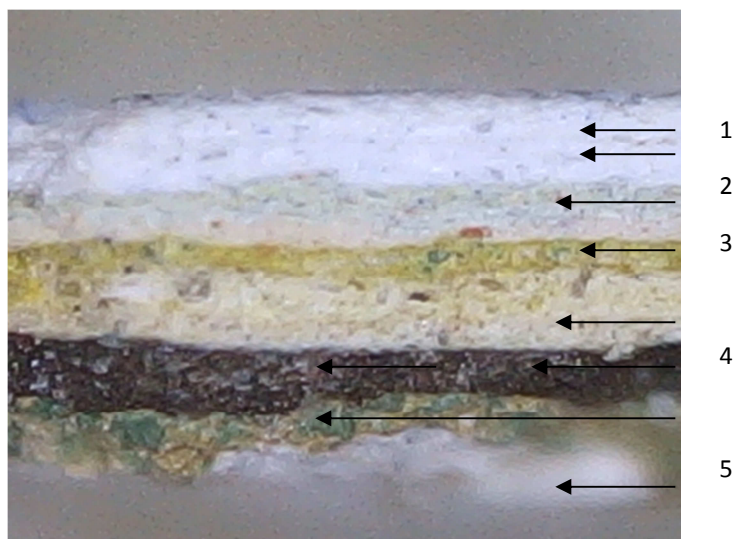

BADANIA LABOLATORYJNE

Próbka nr 1. Sala Oświatowa

Stratygrafia:

1. warstwa biała
2. biel (podkład?)
3. warstwa jasnoszara z odcieniem fioletowym
4. warstwa żółta
5. beżowa jasna
6. gruba warstwa czarna (nalot po pożarze?)
7. ślady warstwy jasnougrowej z domieszką zieleni
8. tynk

W najstarszej warstwie (7) pod mikroskopem widoczne cząstki ugru z niewielką domieszką kryształków jasnej zieleni. Próbkę rozpuszcza się częściowo po ogrzaniu w HCl.

Reakcja z $K_4[Fe(CN)_6]$ wykazała obecność jonów Fe^{+3} .

Reakcja mikrokryształiczna z $(NH_4)[Hg(CNS)_4]$ na obecność jonów Cu^{+2} dała wynik negatywny. Reakcja z roztworem ninhydryny wykazała obecność białka w spoiwie.

Wykryto pigmenty żelazowe (ugier, zieleni), w spoiwie obecne jest białko.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE DOTYCZĄCE POWIERZCHNI ŚCIAN.

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu

istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego wraz z boazerią ścienną i stolarką okienną. W przypadku narożników boazerii konieczne jest wykonanie dodatkowych zabezpieczeń narożników np. płytą pilśniową lub płytą osb.

2. Jeżeli konieczne jest zdemontowanie boazerii na potrzeby wykonania podłogi wówczas należy okładzinę zinwentaryzować , opisać i po wykonaniu prac konserwatorskich i napraw ułożyć w oryginalnym miejscu.
3. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeżeli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
4. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
5. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
6. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m² tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
7. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.
8. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
9. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
10. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
11. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
12. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
13. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
14. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
15. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
16. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

SALA NR 7

Stan zachowania pomieszczenia.

Pomieszczenie ułożone jest w amfiladzie. Prostokątne pomieszczenie posiada trzy pary drzwi. Dwuskrzydłowe drzwi prowadzące z holu oraz dwie pary drzwi przesuwnych. Drzwi prowadzące z holu są przysłonięte ścianką przenośną celem pozyskania większej przestrzeni wystawienniczej. Podczas ostukiwania ścian młotkiem po prawej stronie tych drzwi stwierdzono niewielkich rozmiarów pustkę na wysokości ok. 170 cm. Ściana w tym miejscu nie nosi śladów pęknięć. Trzy okna pomieszczenia są zasłonięte zewnętrznymi żaluzjami. Stolarka okienna jest zniszczona, nieszczelna, wielokrotnie malowana farbą o spoiwie olejnym. Zachowane tynki są jednorodne, gładkie, pomalowane w kolorze bieli. Podczas prac badawczych nie odnaleziono oryginalnych tynków wapienno – piaskowych. Prawdopodobnie tynki z jakiegoś powodu częściowo usunięte. Do licznych napraw zastosowano gładzie gipsowe, lokalnie stwierdzono występujące cementy (np. w niszy środkowego okna)

W pomieszczeniu zachował się reprezentacyjny - drewniany strop. Z uwagi na przemiany jakim podlegał obiekt został gruntownie przemalowany. W centralnej części stropu, w siedmiokątnej płycinie podwieszony jest stylizowany mosiężny żyrandol. Pomieszczenie doświetlone jest przez jeszcze jeden, mniejszy żyrandol mosiężny umieszczony w wnęcie okiennej. W pomieszczeniu nie zachowały się oryginalne podłogi. Obecnie na podłodze ułożony jest parkiet ułożony w jodełkę francuską. Do pomieszczenia nr 2 prowadzą nas drzwi przesuwne. W wyniku oględzin i wykonania odkrytki stwierdzono, że drzwi pokryte były w przeszłości dekoracyjnym mazerunkiem. Zapewne podczas prowadzenia prac remontowych stropu - drzwi również odświeżono ciemnobrązową farbą.

STROP DREWNIANY

Strop drewniany o układzie geometrycznym posiada podziały odbiegające od centralnego ośmioboku. W utworzonych polach figur geometrycznych znajdują się płyciny podkreślone od wewnątrz profilowanymi listwami. Podział listew i płycin w obrębie stropu centralnego jest spójny i nie obejmuje on niewielkich wnęk okiennych, nad którymi sufit dekorowany jest skromnie. Integralną częścią stropu jest szeroki pas dekoracyjnego gzymsu zdobionego dwoma pasami astragalu, rozdzielonym pasem geometrycznych wsporników na wzór drobnego belkowania.

Zarówno belki jak i listwy stropu są profilowane. Pola płycin wykonane są z desek sosnowych, które zostały wstępnie przeklejone wodnym roztworem klejem kostnym lub skórnym. W kolejnym etapie naniesiono na drewno zaprawę kredowo – klejową, którą starannie wyszlifowano. Na zagruntowane i wyszlifowane podłoże naniesiono warstwę malarską – mazerunek. Mazerunek był jaśniejszy w płycinach i ciemniejszy na przylegających listwach.

W trakcie późniejszych zmian zdecydowano się zamalować dekorację malarską białą farbą. Pozostawiono jedynie mazerunek w centralnej części nad żyrandolem. W kolejnych latach starano się co najmniej dwukrotnie nawiązać do pierwotnej dekoracji mazerunków. Po zakończeniu prac w etapie końcowy powierzchnie płycin zabezpieczono koloryzującym lakierem. Powierzchnia stropu jest zniszczona. Do typowych zniszczeń występujących na całej powierzchni można zaliczyć: drobne rysy i pęknięcia drewna, głębokie ubytki warstwy podkładowej, wykruszenia i odpryski warstwy malarskiej. Na stropie widoczne są też uszkodzenia mechaniczne, do których można zaliczyć ślady po usuniętych gwoździach gwoździe wbite w substancję zabytkową.

PROPONOWANY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKI

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE (ŚCIANY)

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego wraz z boazerią ścienną i stolarką okienną. W

przypadku narożników boazerii konieczne jest wykonanie dodatkowych zabezpieczeń narożników np. płytą pilśniową lub płytą osb.

2. Jeżeli konieczne jest zdemontowanie boazerii na potrzeby wykonania podłogi wówczas należy okładzinę zinwentaryzować , opisać i po wykonaniu prac konserwatorskich i napraw ułożyć w oryginalnym miejscu.
3. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeżeli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
4. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
5. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
6. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m2 tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
7. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.
8. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
9. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
10. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
11. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
12. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
13. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
14. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
15. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
16. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

PROPONOWANY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH DO POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW DREWNIANEGO STROPU (BELEK I PŁYGIN WRAZ Z ODKRYTYM MAZERUNKIEM).

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji.
2. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować dwa żyrandole, a także, włączniki i gniazdka (jeżeli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
3. Drewniany strop należy oczyścić wstępnie z zabrudzeń powierzchniowych tj. kurzu, brudu np. pędzlem z włosia z zastosowaniem urządzenia ssącego -przemysłowego typu „Karcher”
4. Powierzchnię przeznaczoną do konserwacji należy oczyścić z elementów wtórnych

- (listew, gwoździ)
5. Po postawieniu rusztowań starannie dokonać badania organoleptycznego powierzchni drewnianych. W przypadku stwierdzenia występowania szkodników drewna przeprowadzić dezynsekcję środkami biobójczymi.
 6. Przed przystąpieniem do właściwych czynności konserwatorskich wykonać próby na małej powierzchni celem właściwego dopasowania odpowiedniej metody i środka chemicznego do podłoża.
 7. Z powierzchni usunąć wtórne przemalowania oraz inne niefachowe uzupełnienia (np. stare, rozwarstwione uzupełnienia - kity).
 8. Odspojone fragmenty oryginału (warstwy malarskiej) podkleić preparatem PRIMAL AC 33 USA RHOM & HASS.
 9. Konsolidacja odspojonych, ruchomych powierzchni drewnianych.
 10. Należy uzupełnić i opracować brakujące elementy drewniane zwracając szczególną uwagę na profil brakujących listew.
 11. Uzupełnić pęknięcia drewna żywicą dwuskładnikową firmy Araldite. Uzupełniony ubytek opracować przy użyciu wąskiego, płaskiego dłuta i papieru ściernego.
 12. Mniejsze ubytki warstwy malarskiej uzupełnić przy użyciu masy szpachlowej np. ITALSTUCCO, powierzchnię uzupełnioną starannie opracować przy użyciu papieru ściernego o wysokiej gradacji.
 13. Po zakończeniu konserwacji technicznej należy wykonać rekonstrukcję mazerunku w nawiązaniu do oryginału metodą naśladowczą przy zastosowaniu profesjonalnych farb przeznaczonych do konserwacji dzieł sztuki.
 14. Naniesienie werniksu końcowego (warstwa wykończeniowa i zabezpieczająca).
 15. Po zakończeniu prac należy wykonać dokumentację fotograficzną i opisową.

Pomieszczenie nr 3

Stan zachowania pomieszczenia

W tym pomieszczeniu kończy się tzw. amfilada. Trzy okna sali ekspozycyjne zastąpione są zewnętrznymi żaluzjami. Zachowana stolarka okienna jest odnowiona. Drewniany strop był poddany w poprzednich latach zabiegom o charakterze renowacyjnym. Boazeria drewniana – nie zachowała się. Kolorystyka stropu utrzymana jest w tonacji średniego dębu, podobnie jak drzwi prowadzące do holu oraz drzwi przesuwne prowadzące do pomieszczenia nr 2. Wąski otwór wybity w ścianie nośnej do pomieszczenia nr 4 jest prawdopodobnie późniejszy. Cztery ściany pomieszczenia obecnie pomalowane są na biało. W wielu miejscach widać różnicę w opracowaniu powierzchni ścian stąd, czytelne są różnice doraźnych napraw i remontów. W narożniku pomieszczenia przy drzwiach przesuwnych widoczne duże zaplamienie powierzchni spowodowane trwałym zawilgoceniem. Ściana pomiędzy oknami posiada dwa zaślepione otwory, częściowo zamurowane. Po otwarciu lewych drzwiczek otworu można zauważyć wcześniejsze naprawy wnęki okiennej. Widoczna jest konstrukcja szkieletowa wspierająca ścianę gipsową. W centralnej części pomieszczenia wisi stylizowany mosiężny żyrandol. W pomieszczeniu nie zachowały się oryginalne podłogi. Obecnie na podłodze jest parkiet ułożony w jodełkę francuską. Dodatkowo w pomieszczeniu zachowała się kratka wentylacyjna. Ażurowa kratka jest zdobiona motywem powtarzającym się w ornamentyce pałacu. Ogrzewanie – współczesne, szpetne kaloryfery.

W pomieszczeniu wyczuwalny jest brak prawidłowej cyrkulacji powietrza.

ZALECENIA

Strop drewniany należy bezwzględnie odkurzyć. Widoczne pęknięcia drewna są wynikiem zbyt wysokiej temperatury panującej w pomieszczeniu oraz braku prawidłowej cyrkulacji powietrza. W przyszłości należy rozważyć odtworzenie boazerii drewnianej na podstawie dostępnych materiałów źródłowych.

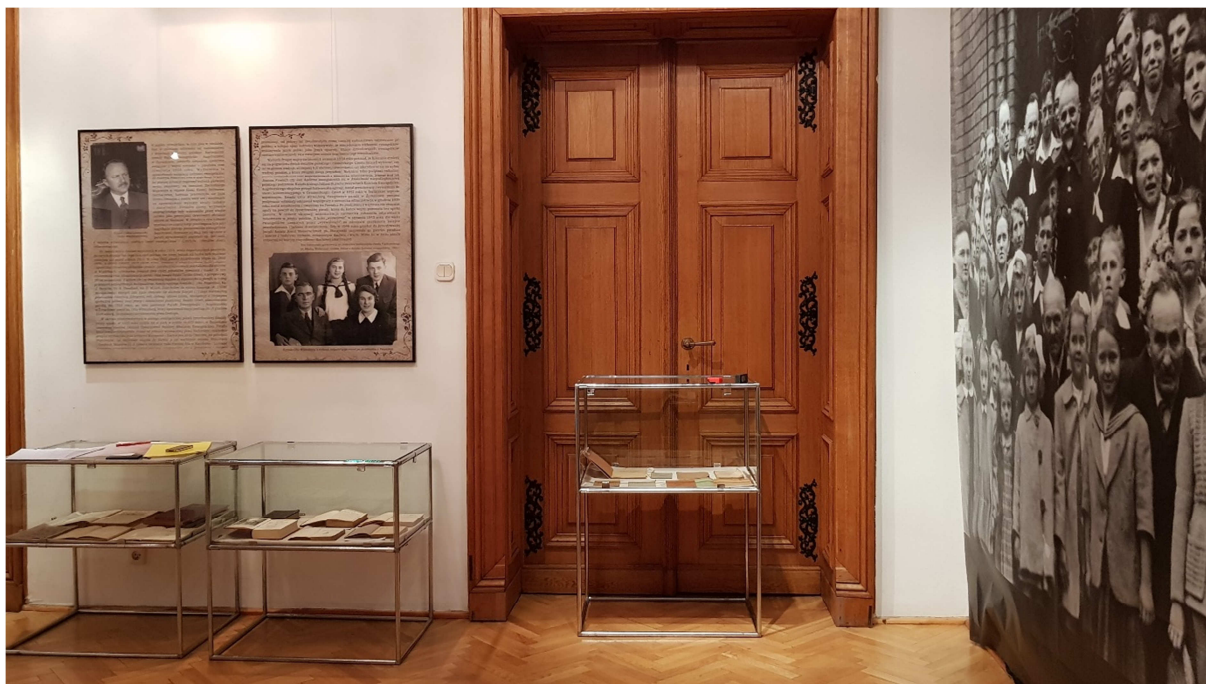
PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego i stolarki okiennej.
2. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole a także, włączniki i gniazdko (jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
3. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
4. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
5. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m2 tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
6. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.

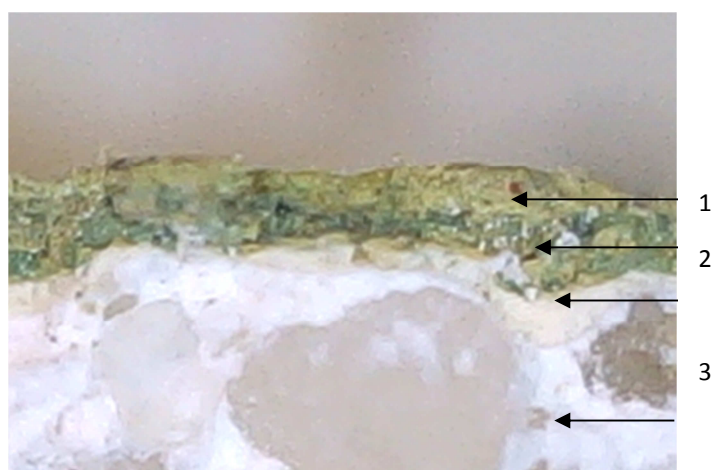
7. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
8. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
9. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
10. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
11. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTELM REMMERS.
12. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
13. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
14. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
15. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

Próbka nr 2 . Sala nr 3, próbka pobrana z warstwy pod przemalowaniami.

Próbka nr 2 . Sala nr 3, próbka pobrana z warstwy pod przemalowaniami.

Stratygrafia:

1. warstwa żółtozielonkawa
2. zieleń
3. cienka pobiała

Warstwy malarskie (1, 2) rozpuszczają się nieznacznie po ogrzaniu w HCl. Reakcja z $K_4[Fe(CN)_6]$ wykazała obecność jonów Fe^{+3} .

Reakcja z roztworem ninhydryny na obecność białka w spoiwie dała wynik negatywny

Reakcja akroleinowa na obecność spoiwa olejnego dała wynik negatywny

Wykryto pigmenty żelazowe - ugiel, zieleń. (Spoiwa nie zidentyfikowano)

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE (TYNKI)

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego wraz z boazerią ścienną i stolarką okienną. W przypadku narożników boazerii konieczne jest wykonanie dodatkowych zabezpieczeń narożników np. płytą pilśniową lub płytą osb.
2. Jeżeli konieczne jest zdemontowanie boazerii na potrzeby wykonania podłogi wówczas należy okładzinę zinwentaryzować , opisać i po wykonaniu prac konserwatorskich i napraw ułożyć w oryginalnym miejscu.
3. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
4. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
5. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
6. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m2 tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
7. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.
8. Odstonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
9. Z uwagi na ryzyko skażenia odstoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
10. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
11. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
12. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
13. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
14. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
15. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
16. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

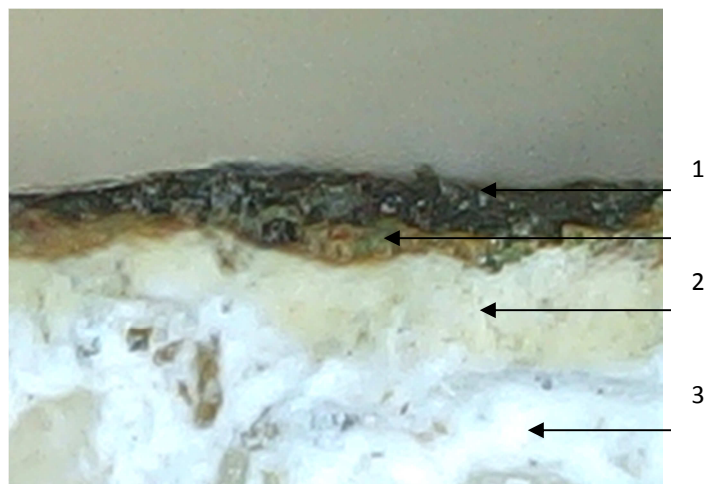
Pomieszczenie nr 4

Stan zachowania pomieszczenia

Z holu do pomieszczenia prowadzą drzwi drewniane. Jest to niewielkie pokoik. Prawdopodobnie pierwotnie była to kiedyś jadalnia. Warto zwrócić uwagę na pomieszczenie piwniczne pod spodem. W piwnicy do czasów obecnych zachowały się na podłodze grube, szerokie deski przykryte współczesnym linoleum. W pomieszczeniu tym prawdopodobnie była kiedyś kuchnia i transport potraw na górę był sprawny dzięki sąsiedztwie klatki schodowej. Obecnie światło okien z uwagi na ekspozycję jest zasłonięte żaluzją zewnętrzną. Stolarka okienna została odświeżona i jest wielokrotnie przemalowana. Przejście prowadzące do pomieszczenia nr 3 prawdopodobnie jest współczesne. Cztery ściany pomieszczenia podobnie jak w innych salach pomalowane są na biało. Na ścianach można zauważyć liczne, drobne pęknięcia włosowate. Zachowane ściany były poddane doraźnym pracą remontowym. Tynki pokryte są gładzią gipsową, trudną do oderwania, zeszkobania na małym fragmencie. Sufit pomieszczenia wieńczy strop drewniany, poddany w poprzednich latach zabiegom renowacyjnym. W centralnej części pomieszczenia wisi mosiężny żyrandol. Dodatkowo w pomieszczeniu zachowała się kratka wentylacyjna. Ażurowa kratka jest zdobiona motywem powtarzającym się w ornamentyce pałacu. W pomieszczeniu nie zachowały się oryginalne podłogi. Obecnie na podłodze położony jest parkiet w jodełkę francuską. Ogrzewanie jest – współczesne. Widoczne są szpetne, przestarzałe kaloryfery. W pomieszczeniu wyczuwalny brak prawidłowej cyrkulacji powietrza (!) oraz wyraźnie odczuwalna wyższa temp pod zdobionym stropem drewnianym.

Badania stratygraficzne

Próbka nr 6. ściana z oknem, próbka pobrana spod warstw przemalowań.

Stratygrafia:

1. warstwa ciemnobrązowa
2. jasnobrązowa z śladową domieszką zieleni

3. pobiata z odcieniem beżowym
4. tynk

W warstwie nr 1. pod mikroskopem widoczne cząstki ciemnobrązowe . W warstwie nr 2 - ugier z niewielką domieszką ceglastej czerwieni, sporadycznie - kryształki zieleni.

Próbka rozpuszcza się w 2M HCl z wydzielaniem CO₂. Reakcja z K₄[Fe(CN)₆] wykazała obecność jonów Fe⁺³.

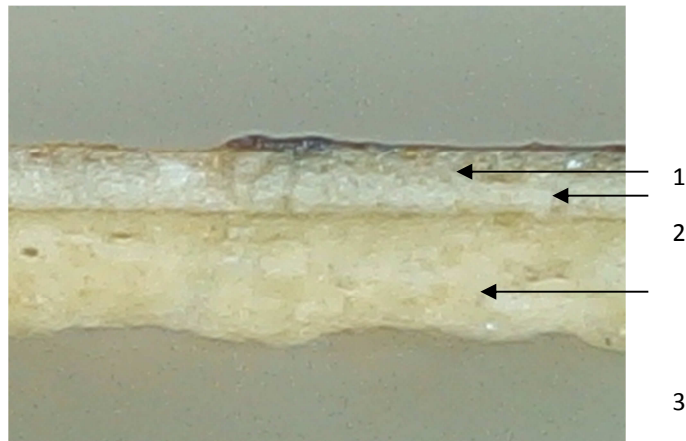
Reakcja z roztworem nihydryny wykazała obecność białka.

Wykryto pigmenty żelazowe - ugier, umbrę, czerwień. W spoiwie obecne jest białko (może to być kazeina wapienna).

Stan zachowania drewnianego stropu.

Strop drewniany dopasowany został do pomieszczenia, które jest kwadratem. Profilowane listwy drewniane o określonej ściśle szerokości tworzą geometryczne podziały rozchodzące się od części centralnej stropu— krzyża greckiego. Od ramion krzyża równoramiennego o określonej szerokości odbiegają wielokątne płyciny. Poniżej belki stropu znajduje się szeroki pas zdobiony prostokątnymi płycinami, z podwójnym gzymsem. Pod belką stropu jest ma motyw zbliżony do kimationu lesbijskiego a dołem widoczny jest p pas z motywem astraglau (peretkowania). Ozdobne konsole w formie fantazyjnych głów podtrzymujące główny gzyms wykonano z masy papierowej potwierdzonej w pobranej próbce. Wszystkie elementy drewna sosnowego pokryte są gruntem kredowo – klejowym , wielokrotnie szlifowanym. Pomiędzy drewnianymi listwami stropu narzuconą zaprawę tradycyjną wapienno – piaskową. Podczas oględzin z rusztowania stwierdzono bardzo zły stan zachowania warstwy malarskiej wraz z podłożem. Na całej powierzchni płycin występują podobne zniszczenia, do których można zaliczyć odspojenia warstwy malarskiej, licznie występujące pęcherze, ubytki warstwy malarskiej, pęknięcia podłoża. Płyciny były poddane w przeszłości zabiegom o charakterze renowacyjnym. Obecnie widoczne są wszystkie przemalowania i uzupełnienia warstwy malarskiej. Retusze są znacznie ciemniejsze od oryginału, posiadają matowe wykończenie. Powierzchnie drewniane były przynajmniej dwukrotnie przemalowane bez wcześniejszego bez uzupełnienia warstwy podkładowej. W świetle bocznym widać różnicę w opracowaniu powierzchni. Podczas wykonywania badań stratygraficznych z rusztowania stwierdzono szkodliwą wysoką temp panującą pod stropem.

Próbka nr 4. płycina stropu drewnianego, z brązowym ornamentem.

Stratygrafia:

1. warstwa malarska - fragment brązowego ornamentu na jasnym, szarooliwkowym tle
2. biała warstwa podkładowa
3. zaprawa z ciemniejszą warstewką izolacyjną

Warstwie malarskiej tła pod mikroskopem widoczna biel z niewielką domieszką ugru i czerni. Nie zaobserwowano domieszki pigmentu zielonego.

Zaprawa rozpuszcza się w HCl z wydzielaniem CO₂.

Reakcja z K₄[Fe(CN)₆] wykazała obecność jonów Fe⁺³.

Reakcja mikrokrystaliczna z (NH₄)[Hg(CNS)₄] na obecność jonów Zn⁺² dała wynik pozytywny.

Wykryto biel cynkową z niewielką domieszką ugru i czerni

Próbka nr 5. płaskorzeźba stropu.

Stratygrafia:

1. gruba, żółtawobrazowa, częściowo transparentna warstwa werniksu (prawdopodobnie klej glutynowy)
2. cienka warstwa żółta
3. biała zaprawa
4. masa papierowa (papier - mâché)

Zaprawa (warstwa nr 3) rozpuszcza się częściowo w HCl ze skąpym wydzielaniem CO₂. W roztworze krystalizuje gips. W warstwie żółtej wykryto ślady żelaza.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE (TYNKI)

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego i stolarki okiennej.
2. Jeżeli konieczne jest zdemontowanie boazerii na potrzeby wykonania podłogi wówczas należy okładzinę zinwentaryzować , opisać i po wykonaniu prac konserwatorskich i napraw ułożyć w oryginalnym miejscu.
3. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
4. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
5. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
6. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m² tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
7. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.
8. Odślonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
9. Z uwagi na ryzyko skażenia odśloniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
10. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
11. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
12. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
13. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS

14. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
15. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
16. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

REPREZENTACYJNY HOL

Reprezentacyjny hol posiada osiem par drzwi oraz otwarte wejście na klatkę schodową prowadzącą na piętro. Ściany pomieszczenia pomalowane są w kolorze różu. Tynki są w wielu miejscach są odparzone, spękane, wielokrotnie naprawiane. Podczas wykonywania badań stratygraficznych nie znaleziono właściwych miejsc celem wykonania badań stratygraficznych z pobraniem próbek z uwagi na odpadanie tynków całymi płacami. W holu nie zachowały się oryginalne podłogi. Obecnie na podłodze ułożony jest parkiet ułożony w jodełkę francuską. System ogrzewania jest przestarzały. Strop jest drewniany. W płycinach malarstwo z finezyjnym motywem roślinnym. W miejscu dawnego światła świetlika - rekonstrukcja płyciny w nawiązaniu do oryginału.

Próbka nr 7. zaprawa ze ściany w holu.

Zaprawa wapienno-piaskowa, o szarobiałym zabarwieniu, słaba, rozsypująca się. Próbką rozpuszcza się w 2M HCl z intensywnym wydzielaniem CO₂. W roztworze pozostaje wypełniacz - piasek kwarcowy, czysty, starannie płukany, bez domieszek ilastych. Ziarna dobrze obtoczone, bezbarwne, nieliczne mlecznobiałe, przeważnie o średnicy 0,3 - 0,8 mm

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE (TYNKI).

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią: zabytkowego stropu drewnianego wraz z boazerią ścienną i stolarką okienną. W przypadku narożników boazerii konieczne jest wykonanie dodatkowych zabezpieczeń narożników np. płytą pilśniową lub płytą osb.
2. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
3. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
4. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
5. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki.
6. Odspojone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.

7. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
8. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
9. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
10. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
11. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
12. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
13. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
14. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
15. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

UWAGI:

Po zakończeniu prac strop drewniany należy bezwzględnie odkurzyć.

KŁATKA SCHODOWA WEWNĘTRZNA PROWADZĄCA NA PIĘTRO.

STAN ZACHOWANIA DREWNIANYCH SCHODÓW, PORĘCZY ORAZ ŚCIAN.

Balustrada schodów składa się z drewnianych, ozdobnych tralek połączonych u podstawy cokołem oraz poręczą. Stopnie schodów mają profilowane zakończenie. Stan zachowania dębowego drewna, z którego wykonano schody można uznać za bardzo dobry. Podstopnice i stopnice noszą liczne ślady niewielkich rozmiarów uszkodzeń o charakterze mechanicznym wynikających z naturalnego starzenia się materiału na skutek wieloletniego użytkowania. Miejscowo stwierdzono ubytki i spękania drewna, jednak bez wpływu na jego konstrukcję oraz stopień wytrzymałości. Podczas oględzin stwierdzono braki detalu snycerki. Brakuje czterech elementów zdobiących tralki tzw. kwiatostanów. Całość powierzchni drewna jest wielokrotnie przemalowana farbami o spoiwie olejnym.

PROPONOWANE ZABIEGI KONSERWATORSKIE

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania drewnianych schodów.
2. Zaleca się usunięcie przemalowań z powierzchni schodów, drewnianej balustrady, boazerii drewnianej. Proponuje się metody chemiczne z zastosowaniem gotowych past,

- np. Scansol firmy Scandia SA, AGE firmy Remmers. Nie dopuszcza się zastosowania metody termicznej do usuwania przemalowania.
3. Dopuszcza się oczyszczanie drewnianych stopni przy użyciu materiałów ściernych.
 4. Większe ubytki drewna na trepach uzupełnić metodą flekowania(materiałem drzewnym starannie dobranym, wyselekcjonowanym zgodnie ze sztuką stolarską).
 5. Należy wykonać rekonstrukcję 4 kwiatostanów celem ich późniejszego montażu w miejscu ubytku.
 6. Większe ubytki występujące po za trepami można uzupełnić żywicą dwuskładnikową typu Araldit SV/HV 36.
 7. Do uzupełnienia drobnych ubytków należy zastosować gotową pastę Histolith – Holzrispate firmy Caparol. Jest to masa do ubytków poniżej 10 mm, w tym spękań drewna.
 8. W przypadku znacznego przebarwienia drewna proponuje się użycie podkładu wodnego lazurującego np. Sikkens Cetol WP 566 lub inny produkt o podobnych właściwościach np. bejcy do drewna w kolorze dąb średni firmy Eurochemia. Kolor należy dobrać na podstawie wykonanych prób na obiekcie.
 9. Zabezpieczenie powierzchni należy wykonać lakierem alkido-uretanowym firmy Domalux lub innego dostępnego producenta o podobnych właściwościach
 10. Po zakończeniu prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną.

RENOWACJA TYNKOWANEJ POWŁOKI ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH KLATKI SCHODOWEJ.

1. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną. Za konieczne uważa się zabezpieczenie drewnianych schodów wraz z poręczą folią oraz samych trepów np. pilśnią.
2. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować oświetlenie oraz włączniki i gniazda (jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
3. Ze ścian należy usunąć wszystkie wtórne warstwy malarskie oraz szpachle naprawcze, które zostały zastosowane celem ratowania zdegradowanych tynków.
4. Powierzchnie ścian oczyszczać powoli – chemicznie lub mechanicznie.
5. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
6. W przypadku konieczności osłabione, pudrujące się tynki należy miejscowo usunąć.
7. Odstłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
8. Z uwagi na ryzyko skażenia odstłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
9. Głęboki rysy i pęknięcia tynku należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
10. Zachowane, osłabione tynki należy starannie wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.

11. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTELM REMMERS.
12. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
13. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
14. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
15. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w holu oraz na parterze należy przestrzegać podstawowych zasad czystości w trakcie prowadzenia prac.

UWAGA:

W przypadku stwierdzenia dobrze zachowanej monochromii należy rozważyć przeprowadzenie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej powierzchni ścian z koniecznym uzupełnieniem zabiegów przeprowadzonym przez dyplomowanych konserwatorów dzieł sztuki.

WEJŚCIE GŁÓWNE

Stan zachowania klatki schodowej. Pomieszczenie nr 1.

Główne wejście do pałacu znajduje się od strony południowo – wschodniej. Do środka pałacu prowadzą drzwi dwuskrzydłowe, częściowo przeszkolone. Wnętrze klatki schodowej jest wysokie, zwieńczone stropem o podziale geometrycznym. Dwanaście płycin stropu jest finezyjnie malowanych motywem roślinnym. Listwy STROPU tworzące geometryczne podziały stropu - odlane z gipsu. Faseta stropu również jest sztukaterią (motyw fasety to o motywie wole oczka, liść wawrzynu (lauru) z wstążką). Obrazienie wejścia drzwi do holu bogato zdobione sztukaterią z motywem liści dębowych, wawrzynu z owocem i wstążką. W drugiej listwie motyw woli oczu. Schody są marmurowe. Stan zachowania sztukaterii jest bardzo zły z uwagi na wielokrotne, trudne do usunięcia przemalowania powierzchni. Ściany podobnie jak sztukaterie są wielokrotnie naprawiane, przemalowane. Pas sztukaterii z motywem roślinnym umiejscowiony wysoko na dłuższych ścianach schodów został wielokrotnie przemalowany, uszkodzony.

Powierzchnia schodów marmurowych z uwagi na użytkowanie uległa wytarciu i zmatowieniu.

Uwagi: w przyszłości należy podjąć działania interwencyjne dotyczące kamiennych schodów z uwagi na zwiększony stopień nasiąkliwości kamienia.

TECHNOLOGIA PRAC KONSERWATORSKICH PRZY SZTUKATERIACH

1. Wzmocnić strukturalnie spękanne fragmenty sztukaterii poprzez nasączenie dyspersją wodną preparatu HAFTFEST KONZENTART REMMERS.
2. Podkleić odspojone fragmenty oryginału i skonsolidować sztukaterie metodą iniekcji roztworem PRIMAL AC 33 PRODUKCJI USA RHOM & HASS. 3
- . Usunąć powłoki wtórnych emulsyjnych i olejnych przemalowań na sztukateriach.
4. W razie konieczności zastosować preparat SKANSOL SCANDIA COSMETICS S.A. a jako dezaktywator terpentynę lub benzynę lakową.
5. Dbać o to aby, nie zarysować sztukaterii, która jest wykonana z bardzo miękkiego gipsu.
6. Uzupełnić brakujące fragmenty poprzez wykonanie kopii metodą odlewów z gipsu i wklejenie w miejsca ubytków.
78. Uzupełnić drobne ubytki w dekoracjach sztukatorskich przy użyciu masy szpachlowej ITALSTUCCO. 9. Wklejone elementy zabezpieczyć szelakiem w roztworze alkoholu.
10. Pomalować sztukaterie farbą INNENMATT LF REMMERS zgodnie z ustaleniami badań.

Przy płycinach – analogia do małego pomieszczenia dopisać.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PRZY ELEMENTACH MOSIĘŻNYCH: ŻYRANDOLI, KINKIETÓW, KLAMEK.

1. Zdemontowanie wszystkich oryginalnych, ozdobnych elementów metalowego (mosiężnego) wystroju wnętrza pałacu - żyrandoli, kinkietów, klamek dużych, klamek małych, zawiasów, sztyldzików, okuć.
2. Elementy te należy oczyścić preparatem RENSA TEKNOS.
3. Większe zabrudzenia usuwać delikatnie polerską watą stalową o bardzo drobnej gradacji o gradacji 000 albo 0000.
4. Nie należy doczyszczać elementów mosiężnych do pełnego połysku, przestając jedynie na usunięciu zabrudzeń i zaplamień. 5. Po oczyszczeniu zabezpieczyć poprzez wygrzanie w powierzchnię pasty mikro-woskowej COSMOLOID C-80. 6.
5. Brakujące fragmenty lub brakujące elementy wystroju mosiężnego należy zrekonstruować metodą odlewów na wosk tracony w mosiądzu.
6. W przypadku stwierdzenia braku kryształów w żyrandolu w holu zamówić kryształy zgodne z oryginalnymi np. w firmie Illumino z Częstochowy.

17. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania pomieszczenia po demontażu istniejącej ekspozycji. Za konieczne uważa się zabezpieczenie wskazanych miejsc folią : zabytkowego stropu drewnianego wraz z boazerią ścienną i stolarką okienną. W przypadku narożników boazerii konieczne jest wykonanie dodatkowych zabezpieczeń narożników np. płytą pilśniową lub płytą osb.
18. Jeżeli konieczne jest zdemontowanie boazerii na potrzeby wykonania podłogi wówczas należy okładzinę zinwentaryzować , opisać i po wykonaniu prac konserwatorskich i napraw ułożyć w oryginalnym miejscu.
19. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować żyrandole, kinkiety a także, włączniki i gniazdka (jeżeli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania).
20. Ze ścian należy usunąć wtórne powłoki malarskie – chemicznie lub mechanicznie.
21. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
22. Po wykonaniu właściwego rozpoznania stanu zachowania ścian należy wytypować miejsca szczególnie zniszczone, osłabione strukturalnie tynki – należy przyjąć do 5m² tj.(ok 15% powierzchni ścian) .
23. Zawilgocone, osłabione, pudrujące się tynki należy usunąć.
24. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
25. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
26. Głęboki rysy i pęknięcia należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
27. Zachowane, osłabione tynki należy wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
28. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
29. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
30. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
31. **Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.**
32. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w pomieszczeniu podczas prowadzenia prac należy przestrzegać podstawowych zasad czystości.

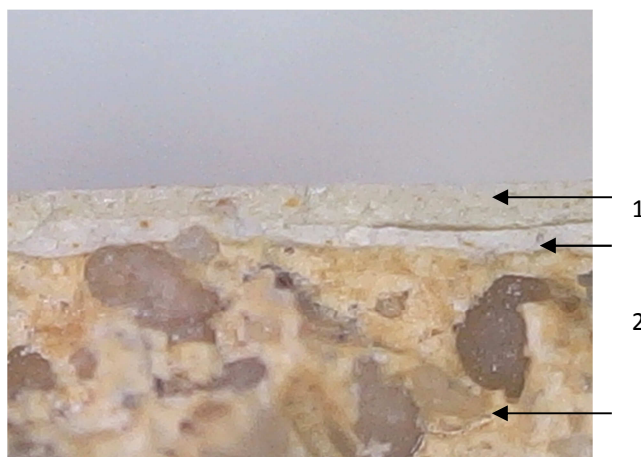
Celem planowanych działań konserwatorskich i renowacyjnych jest przede wszystkim zabezpieczenie zabytkowych elementów wyposażenia wnętrz przed działaniem czynników destrukcyjnych oraz przywrócenie im utraconych wartości estetycznych. W tym celu należy w pierwszej kolejności usunąć wtórne warstwy malarskie, a następnie przeprowadzić szereg działań naprawczych zaproponowanych w projekcie.

KŁATKA SCHODOWA

STAN ZACHOWANIA DREWNIANYCH SCHODÓW, PORĘCZY ORAZ ŚCIAN.

Balustrada schodów składa się z drewnianych, ozdobnych tralek połączonych u podstawy cokołem oraz poręczą. Stopnie schodów mają profilowane zakończenie. Stan zachowania dębowego drewna, z którego wykonano schody można uznać za bardzo dobry. Podstopnice i stopnice noszą liczne ślady niewielkich rozmiarów uszkodzeń o charakterze mechanicznym wynikających z naturalnego starzenia się materiału na skutek wieloletniego użytkowania. Miejscowo stwierdzono ubytki i spękania drewna, jednak bez wpływu na jego konstrukcję oraz stopień wytrzymałości. Podczas oględzin stwierdzono braki detalu snycerki. Brakuje czterech elementów zdobiących tralki tzw. kwiatostanów. Całość powierzchni drewna jest wielokrotnie przemalowana farbami o spoiwie olejnym.

Próbka nr 8. klatka schodowa, warstwa malarska pod przemalowaniami.

Stratygrafia:

1. warstwa w kolorze szarooliwkowym, jasnym (podwójna?)
2. biel
3. tynk

W wierzchniej warstwie malarskiej widoczna głównie biel, z niewielkimi domieszkami ugru i czerni.

Warstwa spodnia - biel złamana ugre. Próbkę rozpuszcza się częściowo w 2M HCl.

Reakcja mikrokryształiczna z $(\text{NH}_4)[\text{Hg}(\text{CNS})_4]$ na obecność jonów Zn^{+2} dała wynik pozytywny.

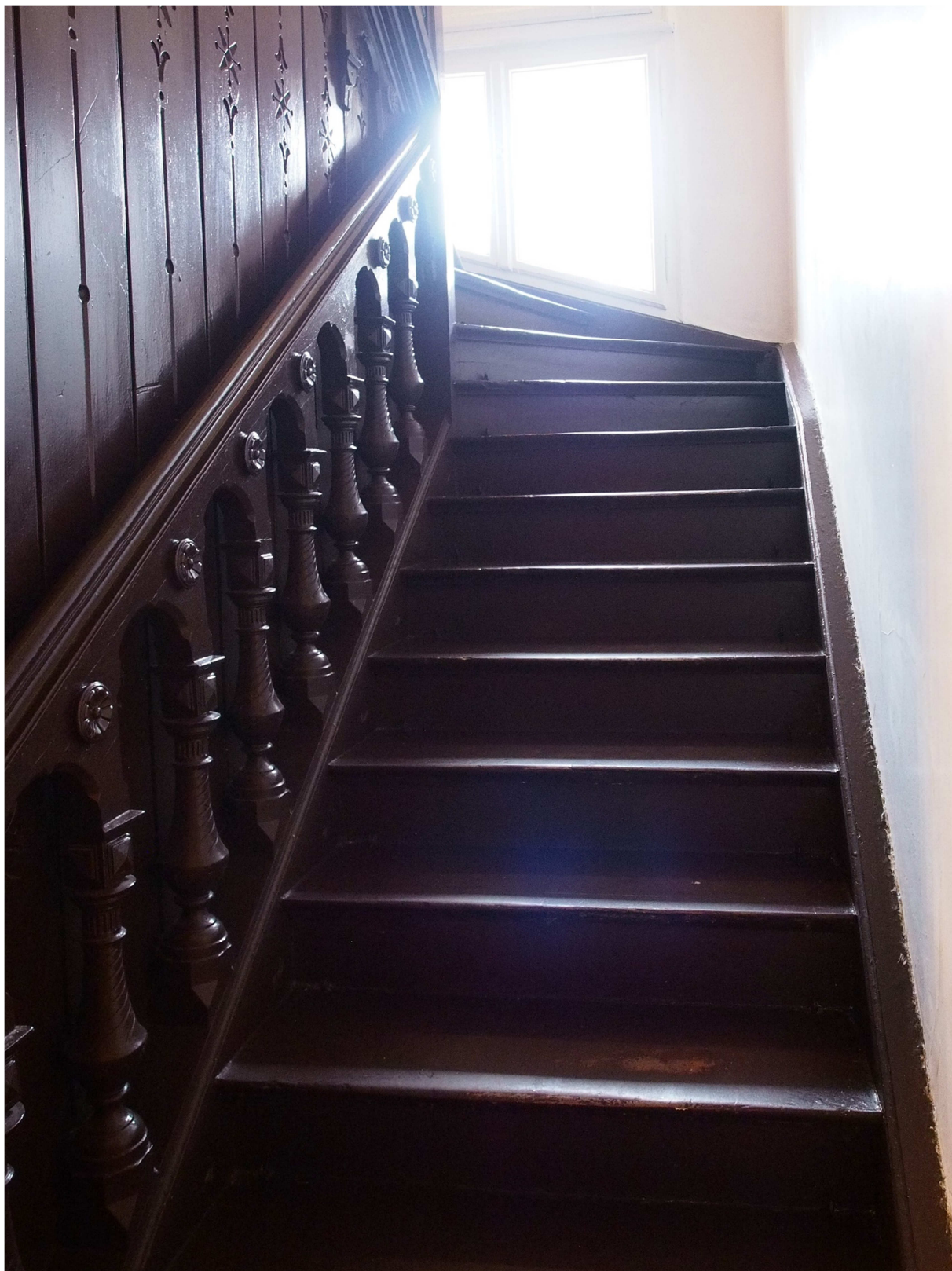
Reakcja z $\text{K}_4[\text{Fe}(\text{CN})_6]$ wykazała śladową obecność jonów Fe^{+3} .

Reakcja akroleinowa na obecność spoiwa olejnego dała wynik pozytywny.

Wykryto biel cynkową z śladowymi domieszkami pigmentów żelazowych, spoiwo olejne.

Próbka nr 9. zaprawa z klatki schodowej.

Zaprawa wapienno-piaskowa z domieszką gipsu, szarobiała, z nielicznymi grudkami wapna, krucha, sypka. Próbka rozpuszcza się w 2M HCl z intensywnym wydzieleniem CO_2 . W roztworze pojawiają się kryształki gipsu. Wypełniacz - piasek kwarcowy, niewielka ilość domieszek ilastych, ziarna dobrze obtoczone, przeważnie o średnicy do 0,8 mm, mniej liczne - do ok 1,2 mm.

Fot. Drewniana klatka schodowa

PROPONOWANE ZABIEGI KONSERWATORSKIE

11. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną ukazującą stan zachowania drewnianych schodów.
12. Zaleca się usunięcie przemalowań z powierzchni schodów, drewnianej balustrady, boazerii drewnianej. Proponuje się metody chemiczne z zastosowaniem gotowych past, np. Scansol firmy Scandia SA, AGE firmy Remmers. Nie dopuszcza się zastosowania metody termicznej do usuwania przemalowania.
13. Dopuszcza się oczyszczanie drewnianych stopni przy użyciu materiałów ściernych.
14. Większe ubytki drewna na trepach uzupełnić metodą flekowania(materiałem drzewnym starannie dobranym, wyselekcjonowanym zgodnie ze sztuką stolarską).
15. Większe ubytki występujące po za trepami można uzupełnić żywicą dwuskładnikową typu Araldit SV/HV 36.
16. Do uzupełnienia drobnych ubytków należy zastosować gotową pastę Histolith – Holzrispaste firmy Caparol. Jest to masa do ubytków poniżej 10 mm, w tym spękań drewna.
17. W przypadku znacznego przebarwienia drewna proponuje się użycie podkładu wodnego lazurującego np. Sikkens Cetol WP 566 lub inny produkt o podobnych właściwościach np. bejcy do drewna w kolorze dąb średni firmy Eurochemia. Kolor należy dobrać na podstawie wykonanych prób na obiekcie.
18. Zabezpieczenie powierzchni należy wykonać lakierem alkido-uretanowym firmy Domalux lub innego dostępnego producenta o podobnych właściwościach
19. Po zakończeniu prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną.

UWAGA DLA KOSZTORYSANTA : BARAKUJE 4 KWIATOSTANÓW – KTÓRE NALEŻY ODTWORZYĆ NAJLEPIEJ POLICZYĆ TO JAKO KALKULACJE INDYWIDUALNĄ I DAĆ JAKO KOMPLET.

Na zdjęciu widoczny jest zły stan zachowania tynków klatki schodowej.

RENOWACJA TYNKOWANEJ POWŁOKI ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH KLATKI SCHODOWEJ.

16. Przed przystąpieniem do wykonywania prac renowacyjnych należy wykonać dokumentację fotograficzną. Za konieczne uważa się zabezpieczenie drewnianych schodów wraz z poręczą folią oraz samych trepów np. pilśnią.
 17. W kolejnym etapie przygotowawczym należy zdemontować oświetlenie oraz włączniki i gniazda (**jeśli mają zostać przywrócone do ponownego użytkowania**).
 18. Ze ścian należy usunąć wszystkie wtórne warstwy malarskie oraz szpachle naprawcze, które zostały zastosowane celem ratowania zdegradowanych tynków.
 19. Powierzchnie ścian oczyszczać powoli – chemicznie lub mechanicznie.
 20. Dobór metody należy wybrać na podstawie prób na małej powierzchni. Sprawdzonym środkiem do usuwania powłok malarskich metodą chemiczną jest zastosowanie preparatu AGE firmy REMMERS.
 21. W przypadku konieczności osłabione, pudrujące się tynki należy miejscowo usunąć.
 22. Odsłonięte podłoże (mur ceglany) należy oczyścić z nawarstwień wtórnych (resztek zaprawy) przy pomocy szczotek stalowych.
 23. Z uwagi na ryzyko skażenia odsłoniętego podłoża należy zastosować dezynsekcję preparatem biobójczym BFA firmy Remmers. Zabieg należy przeprowadzić dwukrotnie w odstępie czasowym metodą oprysku.
 24. Głęboki rysy i pęknięcia tynku należy rozciąć celem wykonania naprawy preparatem Siliconharz-Spachtel firmy Remmers.
 25. Zachowane, osłabione tynki należy starannie wzmocnić preparatem SILICATFESIGER firmy Remmers REMMERS.
 26. Rozległe ubytki tynku należy uzupełnić zaprawą mineralną o zbliżonych parametrach pierwotnych. Zaleca się zastosowanie tynku wapiennego REIKALKMORTEL REMMERS.
 27. W celu ujednolicenia powierzchni ścian należy założyć gładź wapienno – piaskową firmy KALKFEIN REMMERS
 28. Ściany należy pomalować zgodnie z pierwotną kolorystyką farbą INNENMATT LF REMMERS. Przed przystąpieniem do malowania należy wykonać próbę na małej powierzchni do akceptacji komisji konserwatorskiej.
 29. Podczas prowadzenia prac należy prowadzić dokumentację fotograficzną z przebiegu poszczególnych etapów prac.
 30. Z uwagi na zabytkowe drewno znajdujące się w holu oraz na parterze należy przestrzegać podstawowych zasad czystości w trakcie prowadzenia prac.
- UWAGA:

W przypadku stwierdzenia dobrze zachowanej monochromii należy rozważyć przeprowadzenie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej powierzchni ścian z koniecznym uzupełnieniem zabiegów przeprowadzonych przez dyplomowanych konserwatorów dzieł sztuki.

